

Onderwerp

Voortgang uitvoering beleidskader beheer Oostvaardersplassen coalitieperiode 2019-2023

Registratienummer

3069233

Datum

21 februari 2023

Afdeling/Bureau

SENB

Kern mededeling:

Met bijgevoegde voortgangsrapportage worden Provinciale Staten geïnformeerd over de voortgang met betrekking tot de uitvoering van het beleidskader beheer Oostvaardersplassen aan het einde van de coalitieperiode 2019-2023. Dit naar aanleiding van een toezegging van de Gedeputeerde tijdens de Statenvergadering van 09 november 2022.

Openbaarheid

Openbaar

Portefeuillehouder

Rijsberman, M.A.

De rapportage die nu voorligt is iets anders van opzet dan u normaal gewend bent en geeft de voortgang weer over de periode 2019-2023. De verschillende adviezen, zoals benoemd in het beleidskader, zijn in tabelvorm opgenomen in deze rapportage.

Ter kennisname aan PS en
burgerleden

Met kleur is per advies aangegeven hoe het staat met de uitvoering.

Groen = uitgevoerd

Geel = loopt nog

Rood = nog niet uitgevoerd

Mededeling:**Bijlagen**

Naam bijlage:	eDocs nummer:	Openbaar in de zin van de Woo (ja/nee aangeven)
Voortgangsrapportage uitvoering beleidskader beheer Oostvaardersplassen coalitieperiode 2019-2023	3080099	ja

PROVINCIE FLEVOLAND

Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen

Stand van zaken voortgang over de coalitieperiode 2019-2023

Peildatum: 31 januari 2023

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. Beleidskader	4
2.1 Achtergrond	4
2.2 Hoofdpunten beleidskader	4
2.3 Algemene doel beleidskader	5
3. Voortgang	6
3.1 Natura 2000	6
Doelstelling Beleidskader	6
Ontwikkelingen lange termijn	6
3.2 Welzijn grote grazers	7
Doelstelling Beleidskader	7
Ontwikkelingen lange termijn	7
3.3 Communicatie & Educatie	10
Doelstelling Beleidskader	10
Ontwikkelingen lange termijn	10
3.4 Governance	11
Doelstelling Beleidskader	11
Ontwikkelingen lange termijn	11
3.5 Landschap	12
Doelstelling Beleidskader	12
Ontwikkelingen lange termijn	12
3.6 Recreatie & Toerisme	13
Doelstelling Beleidskader	13
Ontwikkelingen lange termijn	13

1. Inleiding

Voor u ligt de rapportage stand van zaken voortgang beleidskader beheer Oostvaardersplassen in de afgelopen coalitieperiode. De rapportage geeft de voortgang weer over de periode 2019-2023. De verschillende adviezen, zoals benoemd in het beleidskader, zijn in tabelvorm opgenomen in deze rapportage. Met kleur is per advies aangegeven hoe het staat met de uitvoering.

Groen = uitgevoerd
Geel = uitvoering loopt nog
Rood = nog niet uitgevoerd

Juli 2018 stelden Provinciale Staten van Flevoland het beleidskader beheer Oostvaardersplassen vast. In dit beleidskader zijn maatregelen opgenomen voor een optimaal functionerend Oostvaardersplassengebied. Gedeputeerde Staten sloten vervolgens met Staatsbosbeheer een convenant. Daarin is afgesproken dat de provincie en Staatsbosbeheer zich maximaal inspinnen om het beleidskader tot uitvoering te brengen. Deze afspraken staan in het [managementplan Oostvaardersplassen van Staatsbosbeheer](#).

2. Beleidskader

2.1 Achtergrond

Op 7 december 2016 heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken, naar aanleiding van moties in de Tweede Kamer, de verantwoordelijkheid voor het beleid voor het dierenwelzijn in de Oostvaardersplassen overgedragen aan provincie Flevoland. Dit is vastgelegd in de [Overeenkomst Dierenwelzijn in de Oostvaardersplassen](#).

In het verlengde van het overdrachtsdocument stemden Provinciale Staten van Flevoland op 8 februari 2017 in met het initiatiefvoorstel [Richtinggevende uitspraken Beleidskader beheer Oostvaardersplassen](#), dat was ingediend door de VVD en de SGP. In het initiatiefvoorstel is aan Gedeputeerde Staten gevraagd een externe begeleidingscommissie in te stellen voor het opstellen van een beleidskader. Daarbij is een aanpak voorgesteld waarin de commissie het advies baseert op de consultatie van partijen die betrokken zijn of zich betrokken voelen bij het gebied en deskundigen en belanghebbenden op het vlak van natuur, landschap, toerisme en recreatie.

Deze commissie, de Commissie Van Geel, voerde in de periode van december 2017 tot en met maart 2018 gesprekken met vertegenwoordigers van belangengroepen, maatschappelijke organisaties, overheden en individuele personen. Op basis hiervan brachten zij in april 2018 het [Advies beheer](#)

[Oostvaardersplassen](#) uit. Op 11 juli 2018 besloten Provinciale Staten van Flevoland om dit advies van de Commissie van Geel vast te stellen als integraal beleidskader voor het beheer van de Oostvaardersplassen.

2.2 Hoofdpunten beleidskader

Het kerngebied Oostvaardersplassen is een uniek natuurgebied gelegen aan de rand van de metropoolregio Amsterdam, tussen Almere en Lelystad. Het is een relatief omvangrijk natuurgebied van bijna 5500 hectare, waar diverse vegetaties zich spontaan hebben ontwikkeld. Het gebied onderscheidt zich van andere natuurgebieden in Nederland door zijn omvang, de grote rijkdom aan watervogels en de kuddes met grote grazers. Het kerngebied wordt aan de noordzijde begrensd door de Oostvaardersdijk, die het gebied scheidt van het Markermeer. Aan de landzijde zijn er bosrijke randgebieden die bijdragen aan de kwaliteit van natuur en landschap van het Oostvaardersplassengebied als geheel.

Het Oostvaardersplassengebied is een 'gemaakt gebied', ontstaan door menselijk handelen. Het belang van het gebied voor de natuur is onderstreept doordat het kerngebied van de Oostvaardersplassen is aangewezen als Natura 2000-gebied op grond van de Vogelrichtlijn. Bij de uitwerking van het beleidskader zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Vraagstukken in en rond de Oostvaardersplassen vergen een integrale benadering.
- Behoud van het karakter van het gebied.
- Natura 2000-doelen voor de vogelsoorten zijn een gegeven.
- Voldoende dierenwelzijn voor grote grazers: voorkomen van onnodig lijden.
- Het Oostvaardersplassengebied kan niet los worden gezien van zijn omgeving.

2.3 Algemene doel beleidskader

Dit heeft geleid tot het volgende algemene doel:

“Doel van het provinciaal beleid voor het Oostvaardersplassengebied is realisatie van de Natura 2000-doelen voor de Vogelrichtlijnsoorten en realisatie van een door de mens als bijzonder ervaren en kwalitatief hoogwaardig natuurgebied in de nabijheid van de stedelijke gebieden in Flevoland en de Randstad dat een breed maatschappelijk draagvlak kent.”

Dit hoofddoel is in het beleidskader verder uitgewerkt in doelen, ambities en maatregelen voor de verschillende aspecten van het beleid en het beheer:

- Natura 2000
- Welzijn grote grazers
- Communicatie & Educatie
- Governance
- Landschap
- Recreatie en toerisme

In deze voortgangsrapportage is per onderwerp in tabelvorm in beeld gebracht wat de status is van de verschillende adviezen, zoals opgenomen in het beleidskader beheer Oostvaardersplassen na afgelopen coalitieperiode 2019-2023.

3. Voortgang

3.1 Natura 2000

Doelstelling Beleidskader

Voor Natura 2000 moet de ambitie zijn om de maatregelen uit het Natura 2000-beheerplan Oostvaardersplassen 2015 met de hoogste prioriteit en urgentie uit te voeren. Dit om verdere achteruitgang van de doelsoorten in het gebied te stoppen en te keren. De uitvoering gebeurt op een zodanige wijze dat de biodiversiteit in het algemeen en de variëteit in vegetaties en daarmee variëteit in het landschap worden bevorderd en in elk geval niet achteruitgaan.

Ontwikkelingen lange termijn

Voor alle maatregelen binnen het project grazige deel, dit is breder dan Natura 2000, is als onderdeel van de subsidieverlening een uitvoeringsovereenkomst met Staatsbosbeheer opgesteld. Staatsbosbeheer is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden. De verdere voorbereidingen zijn erop gericht om de uitvoering een vervolg te geven. Door juridische procedures, vertraging in de uitvoering en de gestegen prijzen van brandstoffen

en benodigde materialen is het niet mogelijk om alle overeengekomen maatregelen binnen beschikbaar gestelde budget uit te voeren. Staatsbosbeheer stemt in de loop van 2023 met de provincie af welke oplossingsrichtingen mogelijk zijn om de beoogde doelen alsnog te realiseren.

Advies	Status	Opmerking
Het Natura 2000-beheerplan van 2015 in stand laten.	Uitgevoerd	Inmiddels wordt gewerkt aan het volgend Natura-2000 beheerplan voor de periode 2024-2030. In het volgende Natura-2000 beheerplan worden de uitgangspunten en adviezen uit het beleidskader opgenomen en verwerkt.
Topprioriteit geven aan de uitvoering van de beheermaatregelen uit het Natura 2000-beheerplan.	Uitgevoerd	De uitvoering is in volle gang. Via de jaarlijkse voortgangsrapportage worden Provinciale Staten hierover geïnformeerd. Nog niet alle maatregelen zijn volledig uitgevoerd, mede door juridische procedures en vertraging in de uitvoering van de maatregelen.
De reset van het moerasdeel zorgvuldig en gefaseerd uitvoeren en de effectiviteit ervan waarborgen door bescherming van het gebied tegen grote en kleine herbivoren door afrastering zodat nieuwgevestigde moerasvegetaties zich kunnen ontwikkelen.	Uitgevoerd	De maatregelen die nodig zijn voor de reset van het westelijk moerasdeel zijn volledig uitgevoerd. De stuw vraagt nog een beperkte aanpassing aan de constructie. Het tweede jaar van de moerasreset is goed verlopen, met een volledig droogvallend deel van het moeras. De neerslag wordt afgevoerd via de stuw. Op basis van expert Judge ment zijn er geen rasters geplaatst.
De periode van reset zo lang laten duren als nodig is voor effectieve aangroei van moerasvegetatie en op dat vlak de ontwikkeling nauwgezet monitoren en zo nodig bijstellen (Hand-aan-de-kraan-principe). Vernatting van delen van het grazige deel van het kerngebied om de omvang van de leef- en foerageergebieden van de doelsoorten uit te breiden.	Loopt nog	Er vindt een monitorings- en onderzoeksprogramma plaats in het moeras. Op basis van de uitkomsten wordt de uitvoering bijgesteld. Dit is nog niet aan de orde. De vernattingsmaatregelen zoals benoemd zijn in gang gezet. Door lopende juridische procedures zijn de werkzaamheden nog niet volledig afgerond.

3.2 Welzijn grote grazers

Doelstelling Beleidskader

Behoud van kuddes van substantiële omvang grote grazers in het gebied met het oog op begrazing van het grasland voor Natura 2000-doelen en vanwege de zelfstandige natuur- en landschapswaarden van de kuddes. Het waarborgen van het welzijn van de grote grazers en het voorkomen van onnodig lijden van deze dieren.

Ontwikkelingen lange termijn

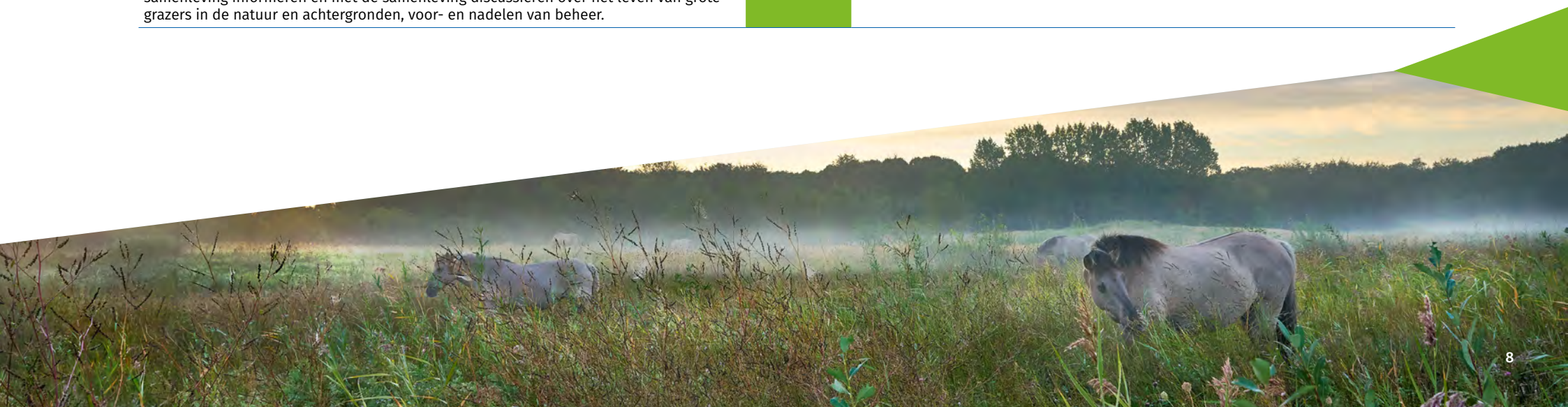
Er is uiterste inspanning geleverd om binnen de bestaande aangegeven (juridische) beleidskaders tot resultaat te komen. Met het getelde aantal van ca. 2100 edelherten in oktober 2022 betekent dit dat er komende winterperiode nog steeds een enorme opgave ligt. Met de aanvullende maatregelen faunabeheer Edelherten waarover u op 6 oktober 2022 met een mededeling bent geïnformeerd, verwacht

Staatsbosbeheer hier deze winterperiode stappen in te zetten.

Maar ook met deze inzet, met deze aanvullende maatregelen, is er geen garantie dat de doelstand deze winterperiode volledig bereikt wordt. Om de opgave te kunnen realiseren, is een langere koude periode nodig zoals eerder al door Staatsbosbeheer aangegeven.

Advies	Status	Opmerking
De beschuttingsmogelijkheden voor grote grazers door aanplant van struiken, struwelen bomen en bossen primair realiseren in het kerngebied met een totaalomvang van rond de 300 hectare. De aanleg richten op bevordering van het welzijn van de grote grazers, de landschappelijke variëteit en het zicht op het kerngebied vanaf de randen.	Uitgevoerd	De aanleg van de beschuttingsmaatregelen zijn volledig uitgevoerd. De circa 300 hectare extra beschutting in het kerngebied door aanplant van bomen en struiken is gerealiseerd. De nu nog aanwezige rasters worden over enkele jaren verwijderd als de struiken en bomen voldoende ontwikkeld zijn om zich tegen vraat van de grote grazers te beschermen. Het gehele gebied zal dan weer toegankelijk zijn voor de edelherten, paarden en runderen.
Bij de uitvoering van de aanleg van beschutting rekening te houden met de duurzaamheid van de houtsoorten in relatie tot de grote grazers.	Uitgevoerd	Boomvormers vooral berk, eik en els. Struikvormer: vooral. Roos, sleedoorn, meidoorn.
In de bossen in de randgebieden van het kerngebied beperkt grote grazers toelaten en los van de kuddes in het kerngebied. De bossen waarin toch grote grazers verblijven, worden toegelaten ingericht met duurzame houtsoorten.	Uitgevoerd	Tot het moment dat de aanplant in het kerngebied voldoende beschutting biedt, stelt Staatsbosbeheer de omliggende gebieden nog open voor de grote grazers.
In het gebied tussen Oostvaardersplassen en Horsterwold geen onomkeerbare maatregelen nemen die een natuurlijke corridor en daarmee een meer open en compleet natuurlijk systeem in de toekomst onmogelijk maken.	Uitgevoerd	voor zover dit in de mogelijkheden van provincie en Staatsbosbeheer ligt.
Voor het areaal grasland van circa 1080 hectare dat resulteert na vernattingsmaatregelen en beschuttingsmaatregelen in het kerngebied de aantallen grote grazers reduceren tot een aantal onder een voorlopig plafond van 1500 grazers (najaarstelling).	Loopt nog	Geen aanvullende opmerkingen.

Advies	Status	Opmerking
In 2018 een reset realiseren door vermindering in één keer van het aantal grote grazers in het gebied tot circa 1100 dieren met het oog op het herstel van welzijn en de gezondheid van de populaties, herstel van grasvegetaties, maatregelen voor de (her) inrichting en tijd voor verkenning van nadere opties voor toekomstig beheer. Opstellen van een protocol voor afvangen en verwijderen van dieren en voor afschot in 2018.	Loopt nog	Voor de paarden en runderen lukt het om de doelstand te bereiken, voor de edelherten ligt er nog een opgave. Inmiddels is het aantal heckrunden en koninkpaarden in het gebied op het gewenste niveau van 600 dieren gebracht. Voor de Edelherten moeten er dit seizoen 2022-2023 ca.1800 dieren worden uitgenomen om het streefaantal van 500 dieren te bereiken. Met de aanvullende maatregelen faunabeheer Edelherten waarover u op 6 oktober 2022 met een mededeling bent geïnformeerd, verwacht Staatsbosbeheer hier in de komende winterperiode stappen te zetten.
Na de reset van het aantal grote grazers jaarlijks door een vorm van beheer waarin vroeg reactief wordt aangevuld met beheer gebaseerd op monitoringsinformatie over natuurwaarden in het gebied, de populaties beheerst laten ontwikkelen in relatie tot de ontwikkeling van de Natura 2000-doelen, de vegetaties, biodiversiteit en condities van de grote grazers. Voor het beheer wordt een voorlopig plafond van 1500 dieren aangehouden.	Loopt nog	Staatsbosbeheer heeft hier via haar managementplan invulling aan gegeven.
Aanpassen van het afschotprotocol met dierconditiecriteria aan de aangepaste beheermethode.	Loopt nog	Is concreet pas aan de orde als reset is afgerond.
Bij beheer toepassen van een hand-aan-de-kraanprincipe in het beheer van de grote grazers, op basis van monitoringsgegevens en standaardiseren van de tellingsmethodiek van de grote grazers.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.
Monitoringgegevens gebruiken in de toekomstige review.	Uitgevoerd	Zoals in het beleidskader aangegeven vindt de review plaats nadat de Natura 2000-maatregelen en het beleidskader zijn uitgevoerd en zij effecten sorteren.
Permanent en proactief in communicatie en via natuur- en milieueducatie de samenleving informeren en met de samenleving discussiëren over het leven van grote grazers in de natuur en achtergronden, voor- en nadelen van beheer.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.

Te onderzoeken en te verkennen	Status	Opmerking
De wijze waarop de beheermethode gericht op het beperken van de groei van de populaties verder kan worden geoptimaliseerd zodat het maatschappelijke draagvlak ervoor verder wordt verstevigd;	Uitgevoerd	Er is een literatuuronderzoek anticonceptie grote grazers Oostvaardersplassen uitgevoerd door de Universiteit Utrecht. 22 april 2020 gaven Provinciale Staten aan geen vervolg te willen geven aan het literatuuronderzoek anticonceptie en daarmee geen wijzigingen in het Beleidskader beheer Oostvaardersplassen aan te brengen.
De voor- en nadelen van uiteenlopend beheren van de drie soorten: als gehouden dier of als wild dier;	Uitgevoerd	In de notitie grote grazers in de Oostvaardersplassen wordt ingegaan op het beleid en beschrijven we de maatregelen. En tevens wordt ingegaan op de regelgeving rondom de grote grazers. Op 17 november 2020 is deze notitie aangeboden aan Provinciale Staten.
De voor- en nadelen voor het gebied en voor de dieren van het in de toekomst uitnemen van een of twee van de soorten uit het gebied;	Loopt nog	Gezien de rol van de grote grazers in relatie tot hun functie in het vegetatiebeheer in de Oostvaardersplassen ten behoeve van de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen voor kwalificerende vogelsoorten, kunnen niet zomaar een of twee soorten worden uitgenomen. In het beleidskader is benoemd in paragraaf 5.4 dat er nader onderzoek/nadere verkenning gaat plaatsvinden naar het uitnemen van 1 of 2 soorten grote grazers nadat de reset is afgerond.
De mogelijkheden voor op een andere wijze verwerken van geschoten of anderszins gestorven dieren, dan tot nu toe gebeurt – namelijk vernietigen. Mogelijk dat in combinatie met andere vormen van beheer geschoten of gestorven dieren op andere wijzen kunnen worden verwerkt die hogere maatschappelijke en/of economische waarden hebben.	Uitgevoerd	Dit is opgepakt. De edelherten worden voor consumptie aangeboden. De konikpaarden worden waar mogelijk overgeplaatst naar andere natuurgebieden. Als die mogelijkheid er niet is, gaan de paarden naar de slacht of naar de destructie. De heckrunderen mogen niet voor consumptie worden aangeboden en gaan naar de destructie.

3.3 Communicatie & Educatie

Doelstelling Beleidskader

Doel van communicatie en educatie is het vergroten en verbreden van het maatschappelijk draagvlak voor de Oostvaardersplassengebied en het beheer van het gebied. Het doel is tevens het vergroten van de nationale en internationale bekendheid van het gebied als toeristisch-recreatieve attractie voor mensen die de weldaad van grootse natuur en bijzondere landschappen willen ondergaan. Daaraan gekoppeld acht de Commissie Van Geel het van belang dat door communicatie en educatie wordt gewerkt aan het vergroten en verbreden van draagvlak voor natuur en landschapsbeheer in Nederland in het algemeen.

Ontwikkelingen lange termijn

Naast de projectmatige communicatie over beheermaatregelen in de Oostvaardersplassen vindt de communicatie over het provinciale beleid van het beheer van de Oostvaardersplassen plaats vanuit de provincie.

Ontwikkelingen in de Oostvaardersplassen worden gecoördineerd binnen het Nationaal Park Nieuw Land. Het Nationaal Park Nieuw Land bestaat uit vier natuurgebieden:

- Marker Wadden
- Lepelaarplassen
- Trintelzand
- Oostvaardersplassen

Nieuw Land is het jongste nationaal park van Nederland. Oostvaardersplassen is, een uniek natuurgebied met uitgestrekte vogelrijke wetlands. Oostvaardersplassen verdient aandacht als uniek en internationaal vogelparadijs, waar mensen de prachtige natuur en diversiteit kunnen beleven. De inbreng van de provincie binnen deze samenwerking is onder andere gericht op het coördineren en stroomlijnen van heldere communicatie over de ontwikkelingen binnen de vier kerngebieden van het nationaal park. Maar ook op het aansturen, coördineren en uitvoeren van activiteiten op het gebied van educatie, kennisdelen en marketingcommunicatie om de beleving van het nationaal park en het draagvlak voor het behoud van de natuur daarbinnen te optimaliseren.

Advies	Status	Opmerking
Investeren in actieve, permanente en proactieve communicatie en educatie over natuurontwikkeling en natuurbeheer in het algemeen en over natuur en natuurbeheer in het Oostvaardersplassengebied in het bijzonder.	Uitgevoerd	O.a. via de wekelijkse boswachtersblogs vanuit Staatsbosbeheer.
In communicatie en educatie samenwerking zoeken met diverse partijen zoals natuur- en milieuorganisaties, beheerorganisaties, overheden en toeristische organisaties, om te komen tot voorlichtings- en educatieprogramma's waarin alle aspecten van beheer van natuur en landschap, recreatie, toerisme en economische ontwikkeling in Nederland en in de Oostvaardersplassen op een evenwichtige wijze aan de orde komen.	Uitgevoerd	o.a. communicatie vanuit NP NL, IVN, Stad & Natuur
In de toekomst communicatie en educatie over de Oostvaardersplassen onderbrengen in het Nationaal Park Landschap Nieuw Land.	Uitgevoerd	Toelichting op de inspanningen van Nationaal Park Nieuw Land op het gebied van marketing, communicatie, educatie en kennisdelen worden opgenomen in de nieuwsbrieven die ook provinciale Staten worden toegezonden.

3.4 Governance

Doelstelling Beleidskader

Vanuit de wens voor een integrale benadering van de vraagstukken in en rond het Oostvaardersplassengebied is het doel om te komen tot een governancestructuur voor het Oostvaardersplassengebied. Deze wordt zodanig ingericht dat deze bijdraagt aan een effectieve

sturing van het gebied en de vergroting van het maatschappelijk draagvlak.

Ontwikkelingen lange termijn

De governancestructuur maakt deel uit en is opgegaan in een governancestructuur voor het Nationaal Park Nieuw Land.

Advies	Status	Opmerking
De commissie adviseert om expliciet een effectieve governancestructuur voor het Oostvaardersplassengebied te organiseren zodat wordt gewaarborgd dat de ontwikkelingen in en om het gebied integraal worden opgepakt en dat wordt gewerkt aan maatschappelijk draagvlak voor het gebied.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.

3.5 Landschap

Doelstelling Beleidskader

De realisatie van een zo natuurlijk mogelijk en gevarieerd landschap dat door grotere aantallen toeristen en recreanten dan tot nu toe aantrekkelijk wordt gevonden.

Ontwikkelingen lange termijn

Aan de Almeerse zijde van het Oostvaardersplassengebied wordt in de Poort Oostvaardersplassen Almere (project Almeerse Poort) een kwaliteitsimpuls gegeven aan 240 hectare bos. Daarvoor wordt het Oostvaardersbos hersteld, komt er een verbindingszone en worden bomen aangeplant in het Oostvaardersbos, entreegebied en de verbindingszone. Voorbeelden van andere maatregelen zijn:

- Fietsroute in de randzone de Vaart
- Educatieheuvel, brug met uitzichtplatform en natuurboulevard in het Entreegebied

- Nieuwe parkeerplaatsen, wandel- en fietspaden in het Entreegebied
- Boardwalk en vogeleilanden in de Verbindingszone
- Uitbreiding Natuurbelevingscentrum de Oostvaarders
- Bijzondere uitkijkplek in het kerngebied van de Oostvaardersplassen

Er is een nieuw uitvoeringsprogramma opgesteld voor de ontwikkeling van Almeerse poort, waarin zowel de nog uit te voeren activiteiten uit fase 1 als nieuwe ontwikkelingen (fase 2) zijn opgenomen (Uitvoeringsprogramma fase 1 en 2). Ten opzichte van het Uitvoeringsprogramma Almeerse poort fase 1 is de scope in dit Uitvoeringsprogramma uitgebreid met Kotterbos, de Vaartplaszone Lepelaarplassegebied, het Wilgenbos en Wilgeneiland en het Vaartsluisbos. Wanneer de vergunningverlening rond is kunnen de werkzaamheden starten.

Aan de Lelystadse zijde van de Oostvaardersplassen zijn in het project Poort Lelystad onder meer de volgende maatregelen in voorbereiding:

- Aanleg en het verbeteren van recreatieve routes in de Hollandse Hout
- Landschappelijke en ecologische verbetering, onder meer in de vorm van het graven van twee slenken
- Start met de ontwikkeling van een recreatief transferium Poort Lelystad, waaronder het voorbereiden van de realisatie van het Poortgebouw(en)/ontvangstgebied

Daarnaast is Staatsbosbeheer bezig met het contracteren van een partner voor het ontwikkeling van een verblijfsaccommodatie. De werkzaamheden in het etalagegebied A6 als onderdeel van de Oostvaardersplassen en Nationaal Park Nieuw Land zijn afgerond. Het werk is gereed en de nieuwe faciliteiten zijn in gebruik genomen. In het totale project is een oppervlakte van 153 hectare ingericht als compensatienatuur (als kiekendief-foerageergebied en boscompensatie). In dit gebied zijn daarnaast diverse uitkijpunten gecreëerd waarin je van de natuur kunt genieten zonder de omgeving te verstoren.

Advies	Status	Opmerking
De Commissie Van Geel adviseert het landschap resultante te laten zijn van ingrepen die gericht zijn op de realisatie van Natura 2000-instandhoudingsdoelen, vermindering van het aantal grote grazers in het gebied en aanplant in het grazige deel. Dit kan worden gerealiseerd door bij alle maatregelen voortdurend te werken aan de landschappelijke inpassing en effecten van de maatregelen. Er dient te worden toegewerkt naar een halfopen landschap in het grazige deel van het kerngebied.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.

3.6 Recreatie & Toerisme

Doelstelling Beleidskader

Doel is dat het Oostvaardersplassengebied een grotere toeristisch-recreatieve functie gaat vervullen in Flevoland dan tot nu toe het geval is en eraan bijdraagt dat het aantal bezoekers uit binnen- en buitenland aan Flevoland toeneemt. Daarbij is het van belang dat de voorzieningen en faciliteiten waarmee het gebied beleefbaarder kan worden gemaakt, worden ontwikkeld in strikte samenhang met de draagkracht van de natuur.

Ontwikkelingen lange termijn

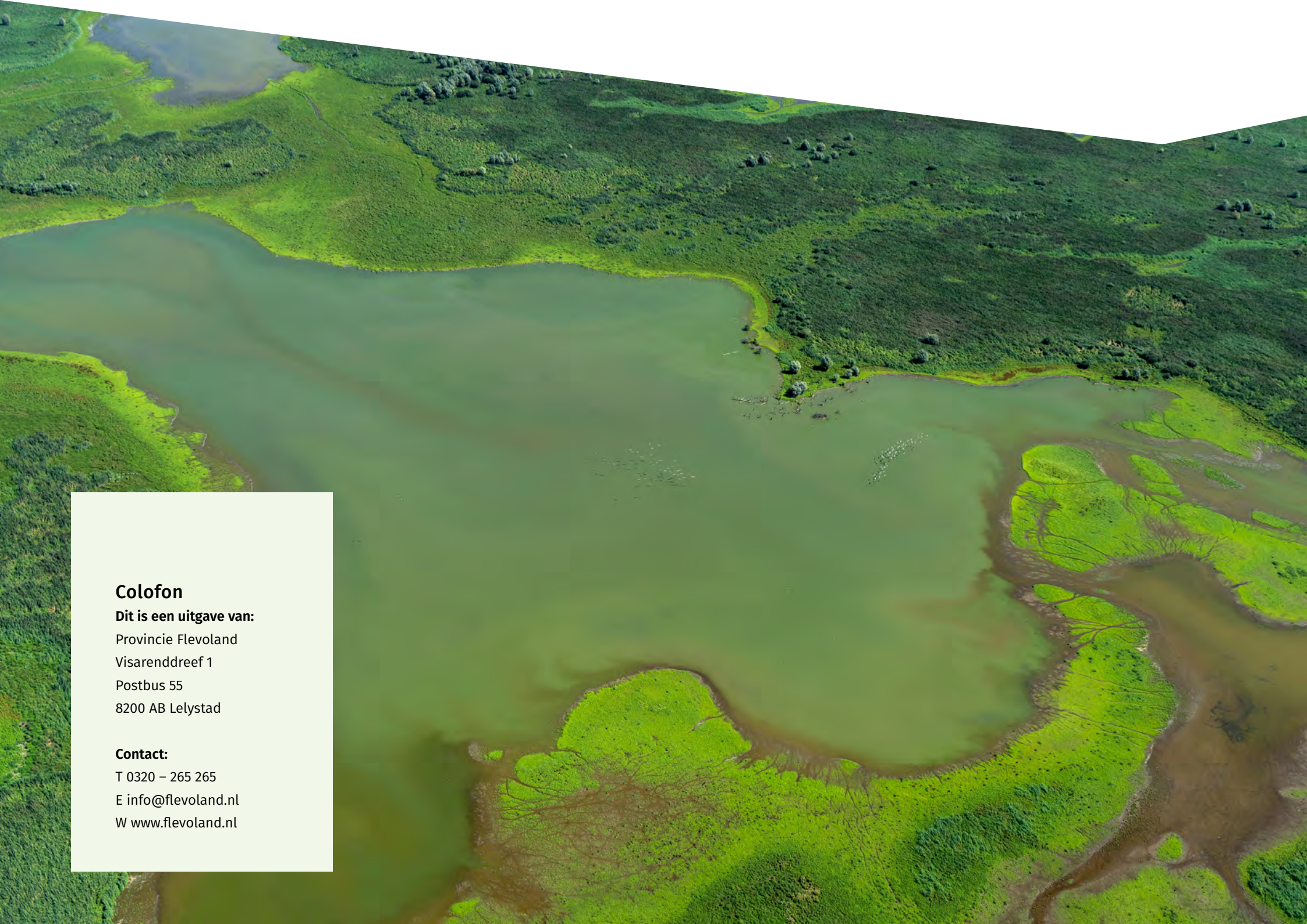
Vanuit Nationaal Park Nieuw Land wordt ingezet op een geleidelijke toename van het aantal bezoekers tot 2030. Ook de Oostvaardersplassen zullen hierdoor naar verwachting meer bezoekers ontvangen. Er wordt gewerkt aan de realisatie van recreatieve voorzieningen om de bezoekers te faciliteren en de toegankelijkheid van het gebied te vergroten, waarbij de draagvlak van de natuur in het gebied altijd leidend is. De poortgebieden aan beide kanten

van de Oostvaardersplassen hebben hierin een belangrijke functie: dit zijn de zones waarin bezoekers worden opgevangen en kennis kunnen maken met de Oostvaardersplassen, zonder dat het kerngebied teveel wordt belast. Het kerngebied kan slechts gedoseerd en onder begeleiding worden betreden.

Advies	Status	Opmerking
Verbeteren van de bereikbaarheid van het Oostvaardersplassengebied per auto, het openbaar vervoer en de fiets.	Uitgevoerd	Met name centraal parkeren aan de randen van het gebied en daarna zorgen voor alternatieve vervoersmiddelen
Vergroten van de capaciteit van de bezoekerscentra in het gebied.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.
Investeren in uitbreiding van parkeerplaatsen bij uitzichtpunten aan de randen van het kerngebied bij Knardijk, Praamweg en de Buitenring in Almere.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.
Aanleg van kijkhutten op de kade tussen moerasdeel en grazig deel van het kerngebied.	Loopt nog	In 2023 wordt een kijkhut gerealiseerd nabij de Driehoek als onderdeel van het kerngebied
Optimalisatie van de kwaliteit van bestaande kijkhutten in het kerngebied.	Uitgevoerd	Daarbij is ook aandacht voor het toegankelijk maken van deze faciliteiten voor minder-valide mensen.
Uitbreiden van capaciteit en kwaliteit van begeleide excursies in het kerngebied inclusief uitbreiding van de bereikbaarheid (rijroutes en wandelpaden) van de kade.	Uitgevoerd	Binnen de kaders van Natura 2000 vinden begeleide excursies plaats in het kerngebied. De kade is onderdeel van het niet publiek toegankelijke deel van het kerngebied en is ter bescherming van de natuurwaarden ten dele en zeer beperkt toegankelijk voor begeleide excursies.
Verkennen van mogelijkheden voor aanleg van kijkhutten in het moerasdeel en aanleg van toegangspaden (knuppelpaden en/of vlonders) naar de hutten	Uitgevoerd	In de Driehoek en nabij het Buitencentrum worden in 2023 aanvullende recreatieve voorzieningen gerealiseerd.
Uitbreiden van de capaciteit van observatieheuvels aan de randen en uitbreiding van het aantal observatieheuvels.	Uitgevoerd	Geen aanvullende opmerkingen.

Advies	Status	Opmerking
Verkennen van aanlegmogelijkheden voor boten aan de Oostvaardersdijk.	Loopt nog	Er komen aanlegmogelijkheden bij de Lage Dwarsvaart bij het Hollandse Hout en bij de Lage Vaart nabij de Grote Praambult.
Koppelen van toeristisch-recreatieve attracties in het Metropoolgebied Amsterdam tot en met Lelystad aan de mogelijkheden voor bezoek aan de Oostvaardersplassen	Loopt nog	Ontwikkelingen vinden plaats in Poort OVP Almere en Poort OVP Lelystad.
Monitoren van het effect van toegang van meer bezoekers tot het kerngebied en op basis daarvan de toegankelijkheid aanpassen en zo nodig nader reguleren.	Uitgevoerd	Aantal bezoekers is gemaximeerd vanuit Natura 2000.

Colofon

Dit is een uitgave van:

Provincie Flevoland
Visarenddreef 1
Postbus 55
8200 AB Lelystad

Contact:

T 0320 – 265 265
E info@flevoland.nl
W www.flevoland.nl